

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO
Norge

Deres ref.:

Vår ref.: 2012/0365-3

Dato: 29.05.2012

Høring- utredning av overføring av driftsansvaret for jernbanegodsterminaler

Det vises til brev fra Samferdselsdepartementet 10. mai 2012 vedrørende høring av Jernbaneverkets utredning av overføring av driftsansvaret for jernbanegodsterminaler. Samferdselsdepartementet viser i høringsbrevet til at CargoNet AS ("CargoNet") i dag eier de største jernbanegodsterminalene, i tillegg til å være det dominerende godstogselskapet. Det uttales at dagens organisering kan være prinsipielt problematisk, og at ordningen kan oppfattes som et konkurransefortrinn for CargoNet.

Konkurransetilsynet er positiv til at dagens ordning evalueres. Tilsynet er av den oppfatning at gjeldende organisering og eierskap på godsterminaler innebærer konkurranse på ulike vilkår i godstransportmarkedet. Som eier av terminaler og godstogselskap oppnår CargoNet et konkurransefortrinn i markedet. Konkurrenter i godstransportmarkedet er videre avhengig av å inngå avtale med CargoNet for å få tilgang til selskapets terminaler. Det er prinsipielt uheldig at CargoNet som aktør i godstransportmarkedet avgjør slik tilgang. Videre er det slik at kostnadene fra terminalene inngår i godsselskapenes totale kostnadsbilde. Jernbaneverket påpeker i sin utredning at det på denne bakgrunn er vanskelig å etterprøve om CargoNets konkurrenter, ved betaling for tilgang til terminal, i realiteten dekker deler av selskapets kostnader forbundet med godstransport. Dette kan være uheldig for en effektiv konkurranse i godstransportmarkedet.

Jernbaneverkets eierskap til deler av terminalene oppveier etter tilsynets oppfatning ikke de uheldige virkningene dagens organisering medfører. Konkurransetilsynet er derfor enig med Jernbaneverket at for å avhjelpe de konkurranseskadelige virkningene av dagens ordning bør en uavhengig aktør overta ansvaret for terminalene som per i dag eies og driftes av CargoNet. Etter Konkurransetilsynets oppfatning er Jernbaneverket et naturlig valg.

Dersom Jernbaneverket overtar terminalene er Konkurransetilsynet av den oppfatning at driften bør konkurranseutsettes slik Jernbaneverket anbefaler. Dette vil kunne stimulere til effektiv drift av terminalene, og vil kunne bidra til at infrastrukturen i jernbane blir mer konkurransedyktig.

Ettersom markedet over lengre tid har vært dominert av CargoNet, både hva gjelder godstransport og drift av terminal, vil konkurranseutsettelse av terminalene kunne medføre enkelte utfordringer. Det er dermed avgjørende at anbudsutlyser utformer konkurransegrunnlaget på en slik måte at flere aktører er i stand til å inngi tilbud. Ved utforming av konkurransegrunnlaget vil det dermed være vesentlig at anbudsutlyser er bevisst på hvilke aktører som er aktuelle tilbydere og tilpasser konkurransegrunnlaget.

Kontraktene vil kunne deles opp i flere deler slik at aktørene har mulighet til å by på hele eller deler av driften. Ved å dele opp anbudet vil mindre aktører kunne inngi tilbud. Et annet alternativ vil være å utlyse større kontrakter. Større kontrakter vil kunne motivere til nyetableringer, da særlig fra utenlandske godstransportselskaper.

Det kan her også nevnes at kvalifikasjonskravene i anbudsgrunnlaget ikke bør settes høyere enn hva som anses nødvendig for å sikre at flere aktører har mulighet til å delta i anbudskonkurransen.

Til slutt vil Konkurransetilsynet påpeke at kravet til likebehandling av godstransportselskap bør nedfelles og konkretiseres i avtale mellom Jernbaneverket og den som drifter terminalen. Herunder bør det konkretiseres hva som er kravene for likebehandling og tilgang til terminalene. Ved klare krav i avtale vil Jernbaneverket kunne etterprøve og overvåke at tilgang til terminaler skjer på like vilkår.

Med hilsen

Jostein Skaar (e.f.)
avdelingsdirektør

Linda Sørfohn Moe
rådgiver

Kopi til: Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet